

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO
UTENOS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.
Skyriaus duomenys: Metalo g. 11, LT-28217 Utena, tel. (8 389) 68 784, faks. 8 7066 2000, el.p. utenos.skyrius@aaa.am.lt,
http://gamta.lt.

UAB „Hidroterra“, Perkūnkiemio g. 4A, Vilnius

2015-10- 23

Nr. (15.7)-A4- 11792

į 2015-09-30

Nr. 15/140

Kopija

Adresatams pagal sąrašą

**ATRANKOS IŠVADA DĖL HIDROTECHNIKOS KOMPLEKSO ANT ŠVENTOSIOS
UPĖS TILTO G. 6A, ANYKŠČIŲ MIESTE, ĮRENGIANT HIDROJĖGAINĘ,
REKONSTRUKCIJOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO**

1. Informaciją atrankai pateikė – UAB „Hidroterra“, Perkūnkiemio g. 4A, 12128 Vilnius, tel. (8 5) 2321807, faks. (8 5) 2322407, el.paštas: info@hidroterra.lt.

2. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius – UAB „Sontesa“, Fabijoniškių g. 99, 07101 Vilnius, tel. 370 607 69662, el. paštas: uab.sontesa@gmail.com.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – hidrotechnikos komplekso ant Šventosios upės Tilto g. 6A, Anykščių mieste, įrengiant hidrojėgainę, rekonstrukcija.

Planuojama ūkinė veikla (toliau- PŪV) atitinka planuojamą ūkinę veiklą, nurodytą Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau- PAV) įstatymo 2 priedo rūšių sąrašo 3.6 punktą „Vandens elektrinių (hidroelektrinių, malūnų, lėtpjūvių ar kitų jėgainių, naudojančių sukauptą vandens energiją) įrengimas (kai galingumas – daugiau kaip 0,1 MW)“. Atranka atliekama pasibaigus ankstesnės PAV atrankos išvados galiojimo terminui.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta – PŪV vieta yra esama užtvanka ant Šventosios upės Anykščių mieste, Tilto g. 6 A, žemės sklypo kadastrinis Nr. 3403/0008:47. Užtvankos vieta yra 87 km nuo Šventosios upės žiočių.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – Esama užtvanka ant Šventosios upės Anykščių mieste buvo pastatyta 1987 m. Vandens pertekliaus pralaida yra gelžbetoninis slenkstis su paguldomais skydais, kurių pagalba yra palaikomas vandens lygis tvenkinyje. Paguldžius skydus, tvenkinys gali būti pilnai išleistas. Kraštinė dešinioji vandens pertekliaus pralaidos anga yra naudojama kaip šliuzo tipo žuvitakis.

Hidrojėgainė (toliau- HE) planuojama statyti dešiniajame krante, prie pat vandens pertekliaus pralaidos. Pateiktoje informacijoje atrankai nagrinėti trys HE statybos variantai: 1 variantas- HE statoma esamo šliuzo tipo žuvitakio vietoje, o naujas baseinelių tipo su vertikaliais plyšiais žuvitakis statomas krante, šalia vandens pertekliaus pralaidos; 2 variantas- HE statoma dešiniajame krante, šalia vandens pertekliaus pralaidos, žuvitakis paliekamas esamas; 3 variantas- HE statoma dešiniajame krante, šalia vandens pertekliaus pralaidos. Esamas žuvitakis rekonstruojamas ir vietoje dabar esamo šliuzo tipo žuvitakio įrengiamas baseinelių su vertikaliu plyšiu tipo žuvitakis, kuris yra kompaktiškesnis ir efektyvesnis, nes gali veikti automatiškai bet kuriuo paros ir metų periodu. Pateiktoje informacijoje atrankai nurodyta, kad įvertinus trijų variantų trūkumus ir privalumus, vertinant kompleksiskai HE statybą ir poveikį aplinkai bei saugomoms

teritorijoms, geriausias yra 3 variantas, kuris ir yra siūlomas įgyvendinti. 3 varianto atveju būtų statomos 3 turbinos ir gerai išnaudojamas upės debitas. Projektuojama Anykščių HE būtų labai mažo slėgio- apie 1,40 m vidutinio vandeningumo metais ir 1,60 m sausais 95% tikimybės metais. Šiuo metu Šventosios upės vanduo laisvai persilieja per esamų paguldomų skydų keterą. Keičiantis upės nuotėkiui didėja arba mažėja persiliejančio vandens sluoksnio storis ir tuo pačiu vandens lygis tvenkinyje. Šiuo atveju vandens lygis reguliuojamas pakeliant arba nuleidžiant vieną ar keletą iš šešių skydų. Įrengus HE normalus vandens lygis (NPL) esant normalioms gamtinėms sąlygoms ir esant upės nuotėkiui iki 21 m³/s būtų palaikomas turbinų pagalba, o esant didesniems debitams taip pat reikėtų manevruoti ir su vandens pertekliaus pralaidos skydais. Įrengus HE, skydų keterą reikalinga pakelti iki NPL altitudės, nes vanduo tekėtų per turbinas, bet viršijus upės nuotėkiui 21 m³/s, skydai vėl turėtų būti šiek tiek nuleidžiami. HE planuoja dirbti naudodama tik tranzitinį upės nuotėkį, nuotėkio charakteristikos nėra keičiamos.

Planuojamos HE numatomas instaliuotas galingumas 330 kW (0,33 MW). Planuojamos HE turbinų tipas- hidrodinaminės Archimedo sraigto tipo. Prieš turbinas numatomi uždoriai, kuriais galima uždaryti kiekviena turbiną atskirai.

Pateiktoje informacijoje atrankai turbinų skleidžiamas triukšmas vertintas pagal analogą Lenkijoje, kuriame buvo atlikti Archimedo sraigto turbinos natūriniai triukšmo matavimai. Lietuvoje tokio tipo turbinų dar nėra instaliuota. Pagal pateiktus skaičiavimus garso lygis ties artimiausiu gyvenamuoju namu sudarys 54,6 dBA, ties kavine- 55,5 dBA. Anykščių HE numatoma įrengti su antžeminiu pastatu, kuris dar labiau sumažins turbinų skleidžiamo triukšmo lygį.

Vibracija, šilumos išsiskyrimas ir elektromagnetinė spinduliuotė HE pastate dėl nedidelės instaliuotos galios bus labai maži ir išorinei aplinkai neturės įtakos.

Atliekų elektros energijos gamybos metu nesusidarys. Statybos metu susidariusios statybinės atliekos- apie 193 m³ gelžbetonio laužo, apie 52 m³ kietų dangų laužo ir apie 3,3 t metalo konstrukcijų laužo išvežamos atliekų tvarkytojams.

Rekreacinei aplinkai HE įtakos neturės, nes statoma prie esamo tvenkinio, kurio charakteristikos nekeičiamos, naujos komunikacijų linijos ir privažiavimo keliai nestatomi.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas – PŪV vieta patenka buveinių apsaugai svarbią teritoriją- Šventosios upę žemiau Andrioniškio (LTUKM0002), kurioje saugomos vertybės: auksaspalvis kirtiklis, Baltijos lašiša, kartuolė, paprastasis kirtiklis, pleištinė skėtė, ūdra, upinė nėgė. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2015-07-28 raštu Nr. (4)-V3-1497(7.21) pateikė planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimo.

6. Pastabos, pasiūlymai:

6.1. Apie šią atrankos išvadą planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) privalo pranešti visuomenei, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 patvirtinto „Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo“ reikalavimais ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą apie pranešimo paskelbimą minėtame tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse bei pateikti su visuomenės informavimu susijusių dokumentų bei skelbimų kopijas.

6.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už PAV atrankoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.3. Vadovaujantis Tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinėmis taisyklėmis (LAND 2-95), patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos ministerijos 1995 m. kovo 7 d. įsakymu Nr.33 „Dėl tvenkinių naudojimo ir priežiūros tipinių taisyklių (LAND 2-95) patvirtinimo“ reikalinga parengti Anykščių tvenkinio (kodas- 12250003) naudojimo ir priežiūros taisykles.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Pagal Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos pateiktą išvadą PŪV nedarys reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijai.

7.2. Veikla atitinka patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

7.3. Pastačius HE esamo Anykščių tvenkinio charakteristikos nebus keičiamos. Planuojama veikla neturės reikšmingos neigiamos įtakos paviršinio ir požeminio vandens hidrologiniams režimo pokyčiams ir vandens kokybei. HE naudojamas vandens kiekis praktiškai sutaps su upės natūralaus nuotėkio vandens kiekiu, vandens lygių svyravimas tvenkinyje ir žemutiniame bjefe nesiskirs nuo dabartinio svyravimo, upės krantų papildoma erozija dėl HE veiklos nenumatoma.

7.4. Pagal informacijoje atrankai pateiktus duomenis HE keliamas triukšmas artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršys Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reglamentuojamų lygių. Kadangi Anykščių HE numatoma su antžeminiu pastatu, suprojektavus triukšmą sugeriančias apšiltinimo medžiagas pastato viduje triukšmo lygis pastato išorėje neviršys foninio krintančio vandens triukšmo.

7.5. Informacijoje atrankai numatomos priemonės neigiamo poveikio aplinkai prevencijai vykdyti ir poveikiui sumažinti, tarp jų: bus įrengtos žuvų apsaugos grotelės, kuriose tarpas tarp strypų 35 mm; bus rekonstruojamas žuvitakis, vietoje esamo šliuzo tipo žuvitakio įrengiant baseinėlį su vertikaliu plyšiu tipo žuvitakį.

8. Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, pagal atrankai pateiktą informaciją planuojamai ūkinei veiklai – hidrotechnikos komplekso ant Šventosios upės Tiltu g. 6A, Anykščių mieste, įrengiant hidrojągainę, rekonstrukcijai – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio nuostatomis suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, o planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas), poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas, poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
Utenos skyriaus vedėja

Loreta Jovaišienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ
DEPARTAMENTO UTENOS SKYRIAUS 2015-10-23 RAŠTO NR. (15.7)-A4-11792
ADRESATŲ SĄRAŠAS

Anykščių rajono savivaldybės administracijai,

J. Biliūno g. 23, 29111 Anykščiai
Tel. (8-381) 58035, faks. (8-381) 58088
El. paštas: info@anyksciai.lt

Utenos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos

Anykščių priešgaisrei gelbėjimo tarnybai

Vilniaus g. 18, 29145 Anykščiai,
tel.: (8 381) 58392, faks. (8 381) 58280
el. p.: anyksciai.pgt@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniui padaliniui,

Utenio g. 5, 28248 Utena
Tel./Faks. (8 389) 59748
El.p. utena@heritage.lt

Utenos visuomenės sveikatos centrui

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12. 28240 Utena
tel./faks. (8 389) 61941
el. p. info@utenosvsc.sam.lt

UAB „Sontesa“

el. p.: uab.sontesa@gmail.com

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui

el. p. utena@urd.am.lt